

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 228/2012-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., T., vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 7 C 50/00-626 z 15. júla 2010, ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 50/00 a takto rozhodol

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. marca 2012 doručená sťažnosť J. P., T. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaniami doručenými ústavnému súdu 12. marca 2012 a 13. marca 2012 vo veci namietaného porušenia základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 C 50/00-626 z 15. júla 2010, ako aj základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 50/00.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 50/00 sa Bytové družstvo T. (ďalej len „žalobca“) žalobou podanou okresnému súdu domáhalo proti sťažovateľovi a spol. (rozumej proti sťažovateľovi a jeho manželke, pozn.) zaplataenia sumy 6 833 Sk s príslušenstvom, t. j. 226,81 € s príslušenstvom, a to z titulu nedoplatku na mesačných zálohových platbách za služby spojené s užívaním bytu. Okresný súd v predmetnej veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 7 C 50/00 z 15. júla 2010, ktorým sťažovateľa a spol. zaviazal spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 537,14 €, vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol s tým, že o nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodne po nadobudnutí právoplatnosti predmetného rozsudku. Sťažovateľ sa sťažnosťou podanou ústavnému súdu domáhal preskúmania označeného rozsudku okresného súdu a v konečnom dôsledku aj jeho zrušenia z dôvodu, že okresný súd podľa jeho názoru v predmetnej veci nezohľadnil zodpovednosť žalobcu za sťažovateľom tvrdený únik vody z prasknutého potrubia na úseku, o ktorý sa mal starať žalobca, čo však podľa sťažovateľa neučinil aj napriek skutočnosti, že žalobca mal o uvedenej poruche podľa sťažovateľa vedomosť, a aj napriek tomu zodpovednosť za škodu vzniknutú z tejto poruchovej udalosti pripísal žalobca sťažovateľovi a spol. Sťažovateľ tiež namieta málo plynulý postup okresného súdu v predmetnej veci vedenej pod sp. zn. 7 C 50/00, v dôsledku čoho sa podľa neho predlžuje stav jeho právnej neistoty a oddiaľuje sa právoplatné skončenie sporu.

Podaním doručeným ústavnému súdu 13. marca 2012 sťažovateľ zoberal späť svoju sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, k porušeniu ktorého malo dôjsť v dôsledku ním tvrdeného nesprávneho rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 50/00-626 z 15. júla 2010, pričom svoje späťvzatie odôvodnil tým, že „... *napadnutý rozsudok ešte nie je právoplatne ukončený, a teda nie je zákonný dôvod na jeho revidovanie*“.

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľ domáha, aby po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyslovil porušenie ním označených základných práv zaručených v ústave, aby zrušil rozhodnutie okresného súdu č. k. 7 C 50/00-626 z 15. júla 2010 a aby jemu a jeho manželke priznal primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ tiež žiadal, aby mu z dôvodu nepriaznivej finančnej situácie bol v konaní pred ústavným súdom ustanovený právny zástupca z radov advokátov.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy

rozsudkom okresného súdu č. k. 7 C 50/00-626 z 15. júla 2010, ako aj namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 50/00.

1. K namietanému porušeniu základného práva na spravodlivé súdne konanie

Pokiaľ ide o rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 50/00-626 z 15. júla 2010, je potrebné konštatovať, že aj keď v tejto časti sťažovateľ zoberal svoju sťažnosť späť s odôvodnením, že označené rozhodnutie okresného súdu ešte nenadobudlo právoplatnosť, vzhľadom na zistenie ústavného súdu, že označené rozhodnutie okresného súdu v skutočnosti nadobudlo právoplatnosť už 15. septembra 2010, ako aj v záujme zachovania materiálneho chápania ochrany základných práv a slobôd, ústavný súd v tejto časti konanie z dôvodu späťvzatia jednoducho nezastavil, ale preskúmal svoje procesné možnosti preskúmania napadnutého rozhodnutia okresného súdu.

V súvislosti s napádaným rozsudkom okresného súdu č. k. 7 C 50/00-626 z 15. júla 2010 ústavný súd v prvom rade poukazuje na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Podľa ústavného súdu sťažovateľ mal možnosť domáhať sa preskúmania napádaného rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 50/00-626 z 15. júla 2010, a to podaním riadneho opravného prostriedku - odvolania, ktoré však sťažovateľ nevyužil a rozsudok okresného súdu podľa zistenia ústavného súdu nadobudol právoplatnosť 15. septembra 2010. V prípade, že by sťažovateľ využil svoje procesné právo a proti označenému rozsudku

okresného súdu by podal odvolanie, príslušný krajský súd ako súd odvolací by sa v odvolacom konaní musel v podstate vysporiadať s identickými námietkami proti rozhodnutiu okresného súdu, aké sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu uvádza aj v konaní pred ústavným súdom, avšak keďže ústavný súd nenahrádza činnosť krajských súdov, sťažnosť sťažovateľa v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd zistil, že o identickej sťažnosti sťažovateľa už ústavný súd v minulosti rozhodol nálezom č. k. II. ÚS 231/08-30 z 29. apríla 2009, ktorým konštatoval porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy v označenom konaní okresného súdu.

Vzhľadom na uvedené, odvolávajúc sa na ustanovenie § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, podľa ktorého návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (prekážka *res iudicata*), by ústavný súd už nemohol preskúmať postup okresného súdu v označenom konaní v období, ktoré v minulosti už raz bolo predmetom prieskumu ústavného súdu, preto v tejto časti ústavný súd sťažnosť sťažovateľa už pri predbežnom prerokovaní odmietol pre jej neprípustnosť [§ 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde].

Pokiaľ ide o postup okresného súdu v čase po 29. apríli 2009, t. j. v čase po rozhodnutí ústavného súdu, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že právna neistota sťažovateľa týkajúca sa konania v merite veci bola odstránená už 15. septembra 2010, keď rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 50/00-626 z 15. júla 2010 nadobudol právoplatnosť.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote

ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty nemožno zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde to nedovoľuje.

Od 15. septembra 2010, keď nadobudol právoplatnosť meritórny rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 C 50/00 z 15. júla 2010, do 29. februára 2012, keď sťažnosť sťažovateľa adresovaná ústavnému súdu bola podaná na poštovú prepravu (ústavnému súdu doručená 5. marca 2012), nepochybne uplynula dvojmesačná lehota podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa postupu okresného súdu v konaní o merite veci už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako podanú oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V súvislosti s postupom okresného súdu v období po 15. septembri 2010, t. j. po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku v merite veci ústavný súd zistil, že v tomto období okresný súd konal už iba vo veci úhrady trov konania, pričom podľa zistenia ústavného súdu okresný súd 7. októbra 2010 predložil spis Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) na konanie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu z 1. júna 2009, ktorým mu bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania, pričom krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 11 Co 145/2010 z 30. septembra 2011 a spis bol následne 2. novembra 2011 vrátený späť okresnému súdu. Okresný súd potom bezodkladne 25. novembra 2011 vyzval sťažovateľa a spol. na preukázanie ich majetkových pomerov, na túto výzvu bola okresnému súdu doručená odpoveď 21. decembra 2011. Následne okresný súd 16. januára 2012 vydal opravné uznesenie k svojmu uzneseniu zo 17. júna 2010 a 15. marca 2012 okresný súd uznesením č. k. 7 C 50/00-669 rozhodol o trovách konania.

Preskúmaním účelnosti a časovej postupnosti procesných úkonov okresného súdu vykonaných vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 50/00 v čase po právoplatnosti meritórneho rozhodnutia ústavný súd v tomto skúmanom období v postupe okresného súdu nezistil žiadne obdobia nečinnosti, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako zbytočné priet'ahy v zmysle s'ťažovateľom namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy.

V uvedenej súvislosti ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že obdobie (od 7. októbra 2010 do 2. novembra 2011), keď sa spis z dôvodu odvolacieho konania nachádzal na krajskom súde, nemožno z objektívnych dôvodov pripočítat' na ťarchu okresného súdu, pretože v tomto období okresný súd nemohol svojím postupom ovplyvniť rýchlosť tohto konania a postup krajského súdu s'ťažovateľ nenamietal.

Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie s'ťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľa v časti týkajúcej sa postupu okresného súdu po právoplatnom rozhodnutí vo veci samej po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd nad rámec podotýka, že keďže uznesenie okresného súdu č. k. 7 C 50/00-669 z 15. marca 2012, ktorým bolo rozhodnuté o trovách konania, dosiaľ nenadobudlo právoplatnosť, v prípade eventuálneho budúceho zdĺhavého postupu okresného súdu v konaní o trovách konania má s'ťažovateľ možnosť domáhať sa ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov novou s'ťažnosťou podanou ústavnému súdu.

Okrem uvedeného ústavný súd konštatuje, že s'ťažnosť s'ťažovateľa v časti, ktorou sa domáha priznania finančného zadost'učinenia aj pre svoju manželku z titulu porušenia označených práv, je potrebné odmietnuť ako podanú zjavne neoprávnenou osobou (§ 25

ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože sťažovateľ nenamieta porušenie svojich práv, ale porušenie práv inej osoby. Sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemôže podať fyzická osoba, ktorá namieta porušenie základných práv a slobôd iných osôb, nie svojich (m. m. I. ÚS 56/98, III. ÚS 137/03), pričom priznanie finančného zadosťučinenia je viazané na vyslovenie porušenia základných práv a slobôd.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutie o priznaní finančného zadosťučinenia je (ako už bolo uvedené, pozn.) viazané na vyslovenie porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o týchto častiach sťažnosti už nerozhodoval.

Ústavný súd tiež podotýka, že kvôli odmietnutiu sťažnosti sťažovateľa ako celku bolo tiež bez právneho významu rozhodovať o jeho žiadosti ustanoviť mu v konaní pred ústavným súdom právneho zástupcu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. mája 2012